

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Io. Freinsheimii Commentarii in libros svperstites Q. Cvrtii Rvfi

**Freinsheim, Johann
Curtius Rufus, Quintus**

[Argentorati], [circa 1639 oder später?]

Cap. 7

urn:nbn:de:bsz:31-103771

dustria, in regione deserta plurimos armentorum greges intra vallium reliquit. qua velut præda Rom. positi in summis lignationis angustis, insalubribus se cibis onerarunt: Hannibal reducto nocte exercitu, securos eos & semicruda graues carne, maiorem in modum vexauit. Eam cruditatem Alexandri milites curarunt sulphurii esu, ut auctor est Strabo lib. XV. & Ælianus hist. Var. 12, 37. Stanihurstus de reb. Hibernicis lib. 1. prodit Hibernos suos, cum carnibus non admodum coctis, nec plus satis assis delectentur, tamen cruditate minus sape naufragare. Viuntur autem pro panchresto medicamine, ignito quodam vino, nullo alio liquore permixto, quod communiter Aqua vita dicitur, cuius ardore cibis facilius ad concuquendum redditur. Adlice locum Hirtii de bell. Afr. cap. XLVII.

5, 6, 18. *FUNDA*) Strabo lib. 3. de Balearibus; Tres fundas circum caput habent. unam longioribus habenis, ad longiores iactus; alteram brevibus, ad breviores; tertiam mediis, ad medios. De discrimine & causa, bene & vere: ambigo an de positu, & an non melius Diod. 5, 18. qui disponit unam circa caput, alteram circa ventrem, tertiam in ipsa manu? Commodius hoc videatur, aptiusque. Et de capite, non nouum: cum etiam Mardis, genti Persicæ, simile Curtius scribat factitatum. *Funda vincunt frontem.* Sed funda, non fundis: & vidi imaginem in columna veteri Antonini, in qua Balearis capite, & ventre, & humeris eam gestat. Lipsius Polioret. 4, 2. Adde Dausqueium in Silium pag. 220. & seq.

5, 7, 1. *CETERUM*) Præter veteres notosque scriptores, qui facinus hoc Alexandri narrant & vituperant, vide Cæl. Rhodig. V. L. 14, 15.

5, 7, 2. *DE DIE*) De die conuiuia, sunt tempestiua: quæ nimirum, ut longius luxui atque voluptatibus ocium esset, temporius inibantur. De his prolixè Lipsius ad Annal. XIV. Taciti Excurfu A. Cui adde Cicer. in Verr. 1, 26. *maure veniunt discumbitur.* item de offic. 3, 14. *Ad canam tempore* (sic enim rectius quam tempore) *venit canis.* Hirt. de bel. Hisp. cap. 33. de Scapula: ipse de tempore canauit. Plaut. Captiu. 1, 2, 80. *sed si venturus, tempore & mox: - - venias tempore.* *P. AR.* memorem moner. Græcis id quoque in vsu fuisse, ut cœnarent *εὐεγε* docet Casaub. ad Athenæum Animaduers. 4, 9. Pertinet huic etiam Quintilian. declam. 260. m. ubi de adolescente corrupto: *cum sodalibus inuit paulo tempestiuora conuiuia.* Sic intelligo Horatium de arte versu 209.

- - - - - *vinoque diurno*
Placari Genius festis impune diebus.

Ceterum, ut de tempestiuis conuiujs protinus adsentior magno magistro; sic est, quod de intempestiuis dubitem. sunt enim quæ suadent non opponi tempestiuis, ut quomodo illa de die fuerint inita, sic hæc noctu: sed intempestiua capiamus, quæ temporibus, hoc est, rerum publicarum priuatarumque statui non conueniunt. Atque hoc malint ipsa duo exempla ex tribus quæ adducit Lipsius. Caligula apud Sueton. cap. 45. *Senatum populumque obiurgauit edicto, quod Cesare præliante intempestiua conuiuia &c. celebrarent.* quid enim? non obiurgasset, si tempestiua celebrauissent? Audis quo sensu intempestiua vocet, nimirum tempore non congruentia Cesare præliante: ergo & ceteras voluptates iungit; *circum & theatra, & amanos secessus.* Sic & Curtius 6, 2, 2. *intempestiua conuiuia* obiicit Alexandro, quia rebus gerendis, quæ tum vrgebant, impedimento futura. Eodem certe loco statim repetit hanc vocem, additis alijs, quæ Lipsianam interpretationem minime omnium patiuntur: ait enim *quom intempestiuis conuiujs dies pariter noctesque consumeret.* Vides ergo intempestiua conuiuia tam diei tribui, quæ alia significatione proprie tempestiua dicuntur, quam etiam nocti.

FEMINÆ) Quod turpe Græcis habitum ex Æmilii Probi exordio discet: *Quem enim, ait, Romanorum pudet uxorem ducere in conuiuium? &c. quod multo sit aliter*
in

in Græcia. nam neque in conuiuio adhibetur, nisi propinquorum &c. Sic Lampfaci in conuiuio apud Philodamum, cum Rubrius filiam eius intro vocari iuberet; ille negauit moris esse Græcorum, ut in conuiuio virorum accumberent mulieres. Cicero in Verr. 1. 26. Certe apud Babylonios id in usu fuisse, supra vidimus. Quos imitari cum voluissent Persæ ad Macedonum regem Amyntam missi, debitum petulantia suæ præmium retulerunt, astu Alexandri interfecti. Vide Iustin. 7. 3. 3. Nec enim, ut illi fingebant, Persicum eum fuisse morem, ostendit eo loco Amantiff. Socr. Adde Muret. Var. Lect. 7. 2. Paschal. de Coron. 2. 7. In eadem illa historia Herod. 5. 18. etiam Amyntam sic introducit loquentem: *Nobis, Persæ, ista consuetudo non est, sed viros à feminis semouendi.* Verum Curtius innuit Alexandrum Babylonicæ conuiuia iam celebrare ocepisse. Id Verri patrique eius obiecit Cicero Verr. 3. 68. *qui in patris luxurie sic vixerit, ut nullum unquam pudicum, neque sobrium conuiuium viderit.* Huiusmodi conuiuia etiam Augusto cordi fuisse ex eius vita apud Sueton. cap. 69. constat. Quod autem subiicitur: *licentius quam decebat eum armato viuere, in iis tamen quam non apparet in MS. Christina.* no. forsan & tamen decebat *παγλακτ.* sufficit enim: *licentius cum armato viuere.*

5. 7. 4. *SVB DIMPS*) Veram lectionem arbitror, Pal. 1. *subicimus* pro *subijcimus*: quomodo in Curtianis codd. perpetuo scribi monuerunt, qui eos inspexerunt.

5. 7. 5. *PEPERCERANT*) Sic est. nec te moueat quod supra 5. 6. 1. legis: *excidio illius parentandam esse maioribus.* Non enim tum statim illud sequutum vult intelligi Curtius. Cuius hæc verba esse potius arbitror, quam Alexandri: qui forte nihil in eum sensum dixit; aut si dixit, fuit id accendendis militum animis, ad contemnenda pericula, quæ in oppugnatione nobilissimæ urbis, haud immerito suspicari poterant esse subeunda. Sed neque supra 5. 6. 7. ubi dicit Persas ipsos ædibus suis ignem subiecisse; statim intelligendum est totam urbem periisse.

(CEDRO) Quæ non sentit cariem nec vetustatem, Plinio 16. 40. teste. proinde summo inopia abijctis, aut Plinius.] classes quoque à cedro in Ægypto & Syria ædificatae. Memorabile, inquit Plin. & *Vicæ templum Apollinis, ubi Numidicæ cedrorum trabes durant, ita ut postea suere prima urbis eius origine, annis mille centum octoginta octo.* Ingens est arbor, Dioscoride etiam teste. maxima (Plinii verba sunt) ea in Cypro traditur ad undecimem. Demetrii succisa, centum triginta pedum, crassitudinis vero ad trium hominum complexum. Salomon etiam, ut est in 3. 5. 6. Regum, multam cedrum ad templi molitionem & laquearia, domumque regiam adhibuit, ita ut vix nobilior cedro materia fuisse videatur. Raderus. Sic in regia Ecbatanis *varia materia erat à cedro, aut cypresso.* Polyb. 10. 24.

5. 7. 8. *CONTABULATO MARI*) Sueton. Calig. 19. 5. de Baiano sinu ponte iuncto: *Scio plerisque existimasse, talem à Caio pontem excogitatum æmulatione Xerxis, qui non sine admiratione aliquanto angustiorem Hellespontum contabulauerit.* Pete eam historiam ab Herodoto 7. 33.

PERFOSSISQVE MONTIBVS) Xerxes Atho Thraciæ montem perfodit, non tam commodioris navigationis ergo, quam iactantia gratia, ut conjicit Herodotus 7. 24. Quo ex facto ingens postea campus declamationum. Himerius apud Photium Cod. CCXLIII. *τίτι οὐκ εἶναι παρανομοῦν ἐκ τοῦ ἐρημάτων, ἀλλ' ἀπὸ τῆς φύσεως ἤρχεται. ἐπιτίθει γὰρ θαλάττη μὲν ἡπειρον, δι' ἑρῶν ἢ μίλων ἐναυτικῶν. θαλάττη μὲν ἔσται γῆ, γῆ ἢ ὅσα θαλάττη χρωμένω,* quod fragmentum euidenter ad Xerxem spectat: quem dicit non ἀπὸ ἐρημάτων (quod corruptum esse arbitror) sed ab ipsa natura incepisse ostentare insolentiam suam mari terram imponentem, per medios autem montes nauigantem, ut ita mari tamquam terra; terra tamquam mari vteretur. Vide Senecam suauiora secunda. Tangit eam historiam & Marcianus Geographus:

Tὸν

Τὸν Ἄθω ἢ παραπλοῦσιν παράλιον πόλιν
 Ἀγοθῆς ἰσὶν Ἀσθρίων ἀστικία.
 Παρ' ἣν διώρυξ δέκοντα πηματα
 Ἐπὶ ταυθίοις, Ἐίξιν ἢ λίζα αὐτῶν περὶν.

Atho montem prælegenii mariiua ciuitas occurrit, Acanthus, Andriorum colonia. Iuxta quam ostenditur fossa septem stadiorum, vbi Xerxes montem secuisse dicitur. Eum montem cum Dinocrates (sic enim potius, quam Stasicrates) in Alexandri imaginem redigere vellet, ita regem ei respondisse fingit Plutarch. de fort. Alex. 2, 6. De tamen, Atho montem intactum relinque. Satis est eum esse monumentum petulantia quam vnus in eum rex (Xerxes videlicet) exercuerit.

FRETVM) Id alludit Senecio in suafor. 2. Senecæ, de Xerxe: ille qui classibus suis maria surripuit, qui terras circumscripsit, dilatauit profundum, nouam rerum naturæ faciem imperauit.

5, 7, 9. **LONGA ÆTATE**) Quadringentorum circiter annorum ad Curtium. Raderus.

MACEDONVM) Diuinabam, Medorum: vt scilicet simul intelligantur & Persæ. Sic mox de Ecbatanis capite Media: Urbem hanc nunc tenent Parthi. Et sane iure quæras, cur hoc loco, vbi de Persæpoli fermo est, mentionem faciat urbium, quas Macedones tenuerint. Si tamen Macedonum retineas, intelliges de successoribus Alexandri, non qui Macedoniam, sed qui has terras tenuerunt, vsque ad Arfacis tempora. hoc est, de Nicatore Seleuco, Antiocho Seleuci, Seleuco Antiochi, à quo defecere Parthi.

RESURREXIT) Sed Machab. 2, 9. traditur, Antiochum Epiphanem ingressum Persæpolim, voluisse templum & ciuitatem illic spoliare. vbi Serarius: At dices, inquit, Persæpolis ab Alexandro diruta, vt ait Plinius 6, 26. & combusta fuit, neque longa ætate post rursus erecta, vt ait Curtius, adeo, inquit, vt eius velligium non inueniretur &c. Mouerunt hæc Curtij verba Pererium lib. 9. in Daniele, vt Persæpolim non proprium alicuius nomen putaret, sed commune Persidæ urbium: quod & de Elymaide dici posset, cum à Porphyrio & D. Hieronymo regio vocetur, itemque à Stephano, ab ipso Daniele initio cap. 8. medinah à Septuaginta item vertatur regio, à Symmacho ciuitas. quod Latinum nomen, sicut & Græcum πόλις, non urbem tantum, sed multitudinem etiam, & quandam communitatem interdum significat, vt infra patebit. Propria sament esse nomina nihil impedit, primo quia quemadmodum eiusdem urbis diuersa interdum nomina sunt, sic diuersarum idem quandoque nomen est, vt Ecbatana, Babylon, Antiochia, Sallamine, Tiberia, Massilia, Neapolis. Deinde videtur Persæpolis postea restituta fuisse, ex Diodoro lib. 19. Athenæo 12. Quemadmodum de Heracleæ urbe scribit Plinius 6, 16. Et de Charace seu Alexandria, Pellaque pago ad sinum Persicum 6, 27. vbi & Durinæ regiam, Alexandri temporibus interisse scribit. fierique potuit, vt rumore quodam deceptus sit Curtius, sicut etiam dum ad Araxem illam fuisse ait, cum se in Perside proprie non esset, & à Ptolemæo [de quo vide Salmaf. in Solin. qui Curtium defendit, pag. 1202.] ad Rhogomanem fluium statuatur, & quidem ita, vt ipsius adhuc tempore stitisse videatur, imo & stornisse, inquit in Strabonis lib. 15. Casaubonus. Certe ipse Strabo 15. & Arrian. 3, 4, 8. Cyri tantum, quæ ex in urbe fuerant palatia, combusta tradit. Raderus. Sed tamen Maccab. 1, 6. urbs ista non vocatur Persæpolis, sed Elymais, quomodo & apud Iosephum 12, 13. nisi forte perinde est, & Elymais idem quod Persæpolis, ab Elam qua voce Persis significabatur. Vt vt sit, sane permagna apud me in talibus est auctoritas Curtii, quem ex historia nihil temere adfirmare video. & vero cum lathisset instauratio tam præclaræ urbis, si qua interim fuisset subsecuta? haud sane arbitrer. Itaque si qua postea hoc nomine urbs